

Leerrede over Hebrëen 5: 9, uitgesproken op Woensdagavond 21/09/49 te Schiedam door H. Hofman, evangeliedienaar

Zingen - Psalm 86: 3 en 4

Lezen - Hebrëen 5

Voorrede.

De Psalm, waaruit wij zo-even zongen, tekent ons, dat de psalmdichter in zeer grote nood en lijden verkeerde, maar hoewel die zaken aldus waren, zo was hij niet in ongelovigheid. Dat moeten wij altijd onderscheiden, want het kan zijn, dat men in zwaar lijden verkeert en het ongelooft zo hoogtij viert, dat men alles in verdenking brengt; men als geen geloof op God heeft, ja zelfs niet durft beoefenen. Doch het kan ook zijn, dat de nood nog wèl zo hoog is, maar dat er uit de diepste grond des harten als uitgangspunt is:

HEER, waar dan heen?
(dan) tot U alleen!

en dat dat dus gelovig geschiedt. Zó vinden wij het ook hier, in deze Psalm. De Psalmdichter belijdt, dat het zelfs zó gesteld is, dat God, door goedheid aangedreven, mild is in het schuld vergeven. Dat is dus heel iets anders dan: mijn zonden zijn zó groot, dat kàn niet, hoor. Want als God mij de zonden vergeeft en aanneming schenkt, dan kan Hij het een ieder wel doen, wel de gehele wereld. Dat kan dan zó toeschijnen, waardoor men zegt: "Die man of die vrouw loopt buitengewoon zwaar geballast, want hij denkt dat zijn zonden te groot zijn om vergeven te worden.

Bedenk dan, dat wij daar soms ook nog grond uit maken - dat wij zo zwaar terneer gedrukt zijn en zo in de put zitten - vermenend dat daaruit iets voor de dag zou komen, iets uit zou voortvloeien.

Maar wat leert de uitkomst? Dat er niet het minste in ervaren wordt! Telkens weer moeten wij onze moedeloosheid afleggen, waarin zo dikwijls opstandigheid werkt: waarom zus, en waarom zo? Als wij dat afgelegd hebben, en tot de nuchterheid en de werkelijkheid komen, dat wij mensen, in algehele onwaarde zijn, maar dat wij nu met een God te doen hebben, Die gisteren, heden en tot in eeuwigheid Dezelfde is, de Getrouwe, de Waarachtige, zo kan er uitgang des harten zijn, en wij de vluchtenden tot Zijn genadetroon zijn; wat God ook van ons wil. Wij lezen nog:

Zij liepen als een stroom Hem aan;
Hij liet hen nimmer schaamrood staan,
maar wendde straks hun lot...

Niet dat onze nood en ons lijden iets in de weegschaal leggen, maar Hij wil er van den huize Jakobs om verzocht worden dat Hij het hun doe. Genadewerk is geen werk dat ons op een zekere gelegenheid zo maar komt aandrijven. Dat kàn niet; het wordt afgebedeld. Om een woord van Watson te gebruiken: hij noemt het gebed de kanalen, de beken, waardoor ons de genade wordt toegevoerd.

Door goedheid aangedreven, mild in het schuld vergeven, is dan een uitdrukking, een zielsontboezeming, waarin zich het geloof uitspreekt: zó zijt Gij!

Dan behoeft er geen waardigheid van een mens bij te komen, want Gods goedheid treedt dan op de voorgrond en niet een voorgezien geloof en goede werken van een mens. Dàt is remonstrants! Maar alleen Zijn reine en zuivere goedheid, waardoor Hij bewogen is om ellendigen te dienen ten eeuwigen leven.

De psalmdichter spreekt zich hier nog verder uit, namelijk dat het een gewoonte van hem geworden was om: "in bange dagen, mijn benauwdheid U te klagen." Er zijn in deze wereld veel gewoonten die niet te prijzen zijn. Maar de psalmdichter heeft hier een gewoonte, die bij een ieder aanbeveling verdient.

Dat hij dat gewoon geworden was, had ook een aanleiding, want hij was er achter gekomen, met een God van doen te hebben, Die hem niet verstootte. Als men nu in de wereld en bij zichzelf niets anders dan teleurstellingen opdoet, maar niet bij God, dan kan dat aanleiding en oorzaak zijn, dat die gewoonte bij ons gaat werken, om in benauwde dagen met onze nood bij Hem te zijn, Die er nooit één heeft afgestoten. Veeleer, zelfs boven bidden en denken, toeschikt naar Zijn eeuwige wil en welbehagen, dus daarin Zelf aanbrengt reden tot lof, stof tot dankzegging en eergeving aan Zijn Naam.

Daartoe vraag ik dan ook uw aandacht voor een woord der Schriftuur, maar zoeken wij vooraf Gods aangezicht om een verbeurde zegen.

Tekst.

Het woord waarvoor wij Uw aandacht vragen, vindt gij in het ons zo-even gelezen 5e hoofdstuk van Paulus' zendbrief aan de Hebreeën, nader het 9e vers waar Gods Woord aldus luidt:

En geheiligd zijnde, is Hij allen, die Hem gehoorzaam zijn, een oorzaak der eeuwige zaligheid geworden.

Leerrede.

Het is een kort woord, dat ik uw aandacht voorlas, maar zo veelzeggend dat, als wij de inhoud leren kennen, het onze volkomen zaligheid insluit. Dat God geve, dat het ons geopend worde, opdat een ieder er uit zou verstaan wat de goede en rechte weg tot zaligheid is.

De apostel Paulus spreekt in het bijzonder in de brief aan de Hebreeën, over Christus' hogepriesterlijk ambt. Immers, Christus is door de Vader van eeuwigheid verordineerd en met de Heilige Geest gezalfd tot onze hoogste Profeet en Leraar, tot de enige Hogepriester en tot eeuwig en wettig Koning. Is Hij de hoogste Profeet en Leraar, Hij is ook de enige Hogepriester. Dus buiten Hem geldt er geen enkel priesterwerk. Priesterwerk zijn zaken die tussen God en de zondaar gedaan worden. Daar Christus de enige Hogepriester is, kan er geen enkel priesterwerk gelden buiten Zijn Persoon, tot enige regeling der zaken tussen Schepper en schepsel.

Nu lijkt het, wat ik hier met een paar woorden gezegd heb, heel eenvoudig. En het is ook eenvoudig, als wij slechts de eenvoudigen waren, om ons daar aan te houden en daarbij neer te leggen. Maar omdat wij zo verdorven zijn, doe ik dat niet, doet gij dat niet, dat doet er niet één. Zodat er nog oorzaak en aanleiding moet zijn, waardoor het geschiedt dat wij ons er bij neerleggen, en ons door Christus met God laten verzoenen. Dus, een laten doen! Niet een zelf doen en handelen. Maar het Hem laten doen.

Daar de apostel hier die zaken beoogt, zo spreekt hij in de grootste eenvoudigheid, maar drukt de zaken zó klaar en helder uit dat het werkelijk niet voor tweeërlei uitleg vatbaar is.

In het bovenstaande staat: "Die in de dagen Zijns vleses, gebeden en smekingen tot Dengene, Die Hem uit de dood kon verlossen, met sterke roeping en tranen geofferd hebbende, en verhoord zijnde uit de vreeze. Hoewel Hij de Zoon was, nochtans gehoorzaamheid geleerd heeft, uit hetgeen Hij heeft geleden."

Alsdan volgt dit woord: "En geheiligd zijnde." Wij verstaan dan uit dit woord: "En geheiligd zijnde", wat de apostel op het oog heeft, namelijk dat Christus Zich door de eeuwige Geest, Gode onstraffelijk heeft opgeofferd, en gedaan heeft alles wat God van Hem, als Middelaar, eiste en vorderde. Dat wordt genoemd: "gehoorzaam"; de Zoon aan de Vader gehoorzaam. Wat Hij op Zich genomen had, wat de Vader Hem op de schouders gelegd had, heeft Hij in de volste zin vrijwillig gedaan, hoewel dat in zulk een nood was.

Hij wist wel, wat Hem te doen stond, en wat er gedaan moest worden. Want er was geen verzoening buiten voldoening. Dat was Christus bekend. Hij heeft in die nood geroepen, maar dat geschiedde op zulk een wijze dat Hij zei: "Abba, Mijn Vader, indien het mogelijk is, laat deze drinkbeker van Mij voorbijgaan -- maar Hij voegt er aanstonds bij -- doch niet Mijn wil, maar Uw wil geschiedde." Merk dus op dat Hij Zijn grote nood in het zwaarste lijden uitsprak tot God Almachtig, maar Zich aanstonds in gehoorzaamheid onderwierp: "Uw wil geschiedde."

De Wet toch eiste volmaakte gehoorzaamheid: God als het hoogste lief te hebben en de naaste als zichzelf. Dat heeft Christus ten volle gedaan, in alle opzichten. Hoewel Hij dat in volkomenheid gedaan had, heeft Hij nochtans geroepen, sterke roepingen en tranen geofferd.

Gij moogt zeggen: "Waarom daar toch zo de nadruk opgelegd?" Ja, dat is hierom, omdat Christus, de Hogepriester, het Hoofd van Zijn christengemeente, Zijn ganse kerk en gemeente voorgegaan is in lijden, en door lijden geheiligd is geworden. Nu wordt Zijn kerk ook door lijden geheiligd. En in die nood mag het, ja ligt het op ons pad, tot Hem te roepen, maar binnen de grenzen van die eerbaarheid, dat wij ons verenigen met de raad en de wil Gods. Zo heeft Christus het voorbeeld gegeven. Geheiligd zijnde.

In het kort gezegd is dat, dat Hij Zich als Middelaar alzo onder God en de rechten Zijner Majesteit heeft gegeven, dat Hij Zich met ziel en lichaam Gode gewijd heeft, en Zich door de eeuwige Geest, Gode onstraffelijk heeft opgeofferd tot een verzoening voor de zonde en volkomen voldoening. Dat is in Oud- en Nieuw-Testament begrepen.

In het Oude Testament is dat geopenbaard in beloften en in het Nieuwe Testament is er sprake van de vervulling, dat Jezus Christus zulk een Middelaar is, Die alles moest doen en ook alles gedaan heeft wat er gedaan moest worden tot verzoening en volkomen aanneming bij God. Daarom noemt de apostel Paulus, Christus de tweede Adam. Is de eerste Adam geworden tot een levende ziel, de tweede Adam is geworden tot een levendmakende Geest. Was de eerste Adam hoofd van het verbond der werken, de tweede Adam is Hoofd van het verbond der genade.

Nu spreekt zich in deze beide verbonden, zowel in het werkverbond als in dat der genade, uit, dat God gehoorzaamheid vraagt. Niet alleen in het verbond der werken, maar ook in het verbond der genade.

Eerst heeft God dat gevraagd in het verbond der werken, van Adam, als hoofd, en van zijn nageslacht. Maar in het verbond der genade vraagt Hij het ook van Christus. Hij heeft het van Hem als Hoofd gevorderd, maar Hij vraagt het ook van al Zijn leden.

Dat Hij van ons gehoorzaamheid vraagt, is Gods heilig en rein recht. Want toen Hij Adam in het paradijs, in zulk een heerlijke staat der rechtheid, zette -- om God te kennen aan de wind des daags, dus als Hem te ademen; daar te verkeren tussen loof en gras met rondom zich verspreid de reine werken Gods, als reine schepselen dagelijks het genot hebbend van de openbaring Gods en Zijner goedheid en grootheid -- moet men het dan niet als betamend noemen dat God, daar

die boom der kennis des goeds en des kwaads stelde en gehoorzaamheid vorderde, zeggende: "Van al het geboomte dezès hofs zult gij vrijelijk eten; maar van de boom der kennis des goeds en des kwaads, daarvan zult gij niet eten; want ten dage als gij daarvan eet, zult gij de dood sterven?"

Dat was een gebod waardoor zij werden opgevorderd tot gehoorzaamheid: Hij Heer en Meester, en zij Zijn schepselen. Hij wilde gezag over hen uitoefenen, en wilde dat zij zich dat onderwierpen, met de belofte, dat, als zij dat deden: eeuwige zaligheid. Daartoe stond zelfs de boom des levens als een Sacrament in het paradijs, dat zij de dood niet zouden zien, maar dat zij van de éne heerlijkheid zouden overgaan in de andere. Is dat niet een zaak die goed, die recht, die billijk is? Ja toch?

Echter, de mens heeft door vrij- en moedwillige overtreding, door de listige omleiding des duivels, zich van al die heerlijkheid beroofd, is in overtreding geweest, en door die ene overtreding is het verbond der werken totaal verbroken, vernietigd. Uit dat verbond kan nooit meer enige, ook niet de allerminste zegen vloeien, want het is verbroken. De zaligheid werd beloofd op de onderhouding van dat verbond, maar, daar het verbroken is, gaat het niet meer.

Laat nu een mens maar werken, tobben, doen, alles in het werk stellen, dan zal de uitkomst bewijzen, dat wij niet in 't minst van onze plaats komen. Wij kunnen met al onze werken, Gode niet aangenaam zijn. Daarbij komt nog, dat men door die overtreding - door die ongehoorzaamheid - zo verdorven is geworden, dat wij een hart hebben dat met vijandschap bezet is, ja, zó verdorven is, dat er in ons woont: "Wijk van ons, want aan de kennis Uwer wegen hebben wij geen lust."

God Zelf heeft Adam opgezocht, en is hem komen aanspreken in zijn schuld en zonde, anders had Adam nóóit meer naar God omgekeken! Dat doen wij óók niet! Hij zou zijn eigen weg zijn blijven gaan. Als wij waarnemen dat dat in ons woont, zo'n verderf: neem dat op, draag dat, leg het niet naast u neer, opdat het reden en oorzaak zou worden om voor het aangezicht van Gods Majesteit ten diepste vernederd en verootmoedigd te worden wanneer onze zonde zo groot wordt en de last zo zwaar, dat wij het er niet in kunnen houden, maar ons Zijn Majesteit moeten onderwerpen, en onze zonden eens gulhartig gaan belijden: wij in ongehoorzaamheid.

Nu werd van Christus vereist, dat Hij in volmaakte gehoorzaamheid aan de Goddelijke eis der Wet zou voldoen. God is van eeuwigheid met ons lot bewogen geweest, en in de stilte der eeuwigheid sprak Hij: "Wie is Hij, Die met Zijn hart Borg worde, om tot Mij te genaken?" Hij was, door goedheid aangedreven, de eerste; Hij wilde zondaren zalig maken, zo nam Christus dat vrijwillig op Zich. Hij wilde in orde maken wat wij misdaan hadden, het weer in het reine brengen. Had Adam de Wet Gods als in zijn hart ingeschapen, om God boven alles lief te hebben en de naaste als zichzelf, zo wilde Christus aan die Goddelijke eis der Wet voldoen. Hij wilde gehoorzaam zijn.

De Wet vordert, dat de ziel die gezondigd heeft, sterven moet, en dat er zonder bloedstorting geen vergeving is. De Zone Gods heeft, éénswezens met de Vader, zo'n liefde, waaruit Hij sprak: "Ik doe altijd wat Hem behagelijk is." Hij is de Gehoorzame geworden en heeft in een driejarige omwandeling op aarde de wil Zijns Vaders geopenbaard, en heeft het tegenspreken der zondaren verdragen. Hier wilden ze Hem van de steilte afwerpen, daar wilden zij Hem geen herberg verlenen, in de tempel wilden zij Hem gevangen nemen, dan weer wilden zij de handen aan Hem slaan. Ook lezen wij: "De vossen hebben holen, en de vogelen des hemels nesten; maar de Zoon des mensen heeft niet, waar Hij het hoofd neerlegge." En wat doet Jezus? Hij neemt alles op. Jesaja had daarvan al gesproken: "Als dezelve geëist werd, toen werd Hij verdrukt." Hij is dus zó de gehoorzame geweest, dat Hij geduldig het pad heeft gelopen, en, toen naar het eeuwige raadsbesluit van God de tijd vol was, heeft de Koning Zich gegeven.

Dus niet toen de tijd nog niet vervuld was, om vanwege het tegenspreken der zondaren en al de ellende die er was te zeggen: moet Ik Mijn leven in de dood geven, hier, neem het dan maar. Neen, Jezus is achteraan gekomen. Toen het geëist werd, toen gaf Hij Zich en werd Hij verdrukt. Want Hij is de tweede Adam.

Er moest volkomen gehoorzaamheid zijn, in alle opzichten, zowel wat betreft de eerste alsook de tweede wetstafel, en alles in volmaakte liefde, want de liefde is de vervulling der Wet. Toen Christus Zich dan ook in volkomenheid had gegeven, zo is het einde daarvan geweest, dat Hij als de Gehoorzame Zijn loopbaan kon eindigen met: "Het is volbracht."

Alles wat volbracht moest worden had Hij volbracht. En Hij sprak: "Vader, in Uw handen beveel ik Mijn Geest." Als de Gehoorzame wierp Hij Zich als aan het hart Zijns Vaders, met al Zijn arbeid, als de vervulling der Wet, Hij, Die voor de zonde betaald had, en in volmaakte gehoorzaamheid een eeuwige gerechtigheid had verdiend en verworven. Zo is Christus geheiligd, volmaakt Gode gewijd, opdat God in Christus de wereld met Zichzelf kan verzoenen.

Daarom lezen wij hier: "is Hij allen, die Hem gehoorzaam zijn, een oorzaak der eeuwige zaligheid geworden." Adam was ongehoorzaam, en wij in hem; Christus is de Gehoorzame. Wij worden mede-opgewekt, en het wordt ons als een eis gesteld tot zaligheid, dat wij de gehoorzamen zouden worden aan Jezus Christus.

Wat hebben wij te verstaan, onder gehoorzaamheid? Dat kunnen wij met een paar woorden zeggen. Bij gelegenheid kwamen de Joden tot Jezus en zeiden: "Wat zullen wij doen, opdat wij de werken Gods mogen werken?" Zij boden zichzelf aan, met: Wat zullen wij doen. Dan is Jezus' woord: "Dit is het werk Gods, dat gij gelooft in Hem, Die Hij gezonden heeft." Dat was de grondslag tot heel de zaligheid. Zij behoefden niets te doen dan alleen de gehoorzamen te worden, dus geloof aan Christus te geven.

Hoe staan wij tegenover de Persoon van Jezus en Zijn werk, Zijn gezegende arbeid? Zijn wij van nature de gehoorzamen? Neen, want wij zijn in Adam verdorven. Adam is de ongehoorzame geweest, en wij in hem. Als wij nu uit onszelf de gehoorzamen werden, dan zou er nog enige deugd, enig goed werk in ons zijn. Maar dat woont niet in ons; het is er niet te vinden. Die het gaan zoeken, zullen tevergeefs zoeken. Want het is er vandaag niet, morgen niet, in eeuwigheid niet! Paulus zeggen' is: "Ik weet, dat in mij, dat is, in mijn vlees, geen goed woont." Als dat er dan bij Paulus niet was, dan is het er bij ons ook niet, en is het nutteloos er naar te zoeken. In ons woont geen goed!

Maar, al zijn wij de gehoorzamen niet, er is een almachtige en genadige God, Hij kan ons wel de gehoorzamen maken, gelijk Hij tot Zijn Zoon zegt: "Uw volk zal zeer gewillig zijn op de dag Uwer heirkraft." Dat wij de gehoorzamen zijn, kan dus wèl, en nog wel liefst: zeer gewillig. Niet ten dele, maar zéér gewillig. Dat is dan met algehele overgave.

Daar wij dan de ongehoorzamen zijn, wat brengt ons dat aan? Niets dan ellende, ellende, ellende; één aaneenschakeling er van. Overtreders van de heilige Wet Gods, zowel in gedachten als in woorden en ook in werken. De ellende berokkent ons, in onze ziel, die schrik, die vrees, dat wij soms niets anders in het vooruitzicht hebben, dan de verschrikking van het oordeel en van het vuur dat de tegenstanders zal verslinden. Het einde zal zijn, om als weggevaagd te worden voor Zijn Majesteit.

En wát een mens ook aangrijpt om het oordeel af te wenden, zich in andere omstandigheden te brengen, een geschikter mens te zijn voor God, onze Schepper, het loopt allemaal op een groot fiasco uit. Er wónt geen goed in ons! Adam is de ongehoorzame, en wij in hem! Dat is onze natuur eigen. Zo kunnen wij slechts de dood vrucht voortbrengen. Meer kunnen wij niet. Menen wij het toch, dan vallen wij er op het onverwachts mee omver, want het is er niet.

Nu dit: wanneer onze zonden en onze ellenden ons als een last gaan drukken, zoals wij dat bijvoorbeeld lezen in Bunyan's boek: "Eens christens reis naar de eeuwigheid", van die man die met een groot pak liep: "Hoe zal ik ontvlieden de toekomstige toorn?" Die man liep zo met zijn zonden geballast, dat hij niet meer wist -- je moet maar veel zonden hebben -- wat hij beginnen moest.

Het kan zijn, dat een mens zoveel zonden heeft, dat het met hem gaat zoals in Psalm 4 staat: "Zijt beroerd, en zondigt niet." Om het in plat Hollands te zeggen: dat wij ons een walg hebben gegeten aan de zonde, dus er niet meer in kunnen leven, maar er in lopen te sterven.

Terwijl Christen het niet wist, her- en derwaarts liep, kwam evangelist tot hem, die hem vroeg, waarom hij daar zo liep. Toen hij zijn hart uitsprak van de ellende - dat hij in de stad Verderf woonde, die met vuur verbrand zou worden - zei evangelist tot hem: "Zie je daar ginds wel een klein, eng poortje?" "Nee", dat kon hij niet zien; zo ver droegen zijn ogen niet. "Maar, zie je daar dan niet dat schijnende licht?" Dat had hij ook nog niet zeker, maar zegt: "Mij dunkt ja." "Dan dáárheen; dan kom je vanzelf aan de enge poort."

Wat doet evangelist hierdoor? Hij gaat Christen tot de gehoorzaamheid leiden. Hij gaat niet zeggen: je moet zo goed en deugdelijk mogelijk leven om je zonden te boven zien te komen, je moet een ander mens worden, jezelf heiligen, dit en dat doen. Neen, want die man had een pak zonden, dat op zijn rug zat en dat moest hij dragen. Daarom gaat evangelist hem aanwijzen waar hij, onder dat pak zonden, heen moest. Christus toch is geworden de enge poort, de deur waardoor men in de gunst, de gemeenschap met God, onze Schepper kan geraken.

Dus, wij worden opgewekt tot de gehoorzaamheid. De tweede Adam is de Gehoorzame geworden onder Gods Majesteit, en nu wordt van ons ook gehoorzaamheid gevraagd. Onze zonden, de ellenden die ons eigen zijn onder onze zonden, moeten ons tot de gehoorzaamheid brengen; dat is tot Jezus Christus, om Hem te gaan eren. Opdat wij Hem de plaats zouden geven en Hem zouden gaan erkennen als de enige Hogepriester, Die gedaan heeft wat gedaan moest worden tot zaligheid, en Die verder, als de Bedienaar des heiligdoms, ons persoonlijk moet dienen in alle zaken die tussen God en ons te doen zijn.

Er is bij een mens geen enkele deugd waaruit de één boven de ander kan gaan staan met te zeggen: "O jij! Jij bent zo dwars, zo'n ongehoorzame! Maar dan ik." Neen, onze zonden moeten ons dringen om de toevlucht tot Jezus Christus te nemen.

Misschien dat iemand nu zegt: Je hebt mensen die godsdienstig zijn en, zoals men dat dan noemt, het niet zwaar nemen, maar wel zeggen: "Je moet geloven, aannemen; dat is de wil van de Heiland." Zulke mensen dan, die zich daaruit geven en geloven, want: "Het staat in de Bijbel", en "Het wordt van ons gevraagd", hoe zit dat dan? Ja, maar let wel, wij worden geroepen tot de gehoorzaamheid van het zielzaligend geloof hetwelk bestaat in een werk des harten en niet in een oppervlakkig toestemmen. Wanneer men zegt: "Ik geloof, want dat is plicht. God heeft toch in Zijn Woord geopenbaard: En dit is Zijn gebod, dat wij geloven in de Naam van Zijn Zoon", dus men zichzelf gaat dringen en dwingen om te geloven, wat doet men dan? Is men dan op de weg van: "Uit genade gezaligd te worden", of is men dan op de weg van een verbroken werkverbond?

Op een keer had ik eens een gesprek met iemand over het geloof; dat was broeder vóór en broeder na. Op het laatst zei ik: "Maar er is toch wat onderscheid tussen uw en mijn geloof." "Ja", was het antwoord, ik mocht het dan een beetje dieper kennen, maar het was toch hetzelfde. "Neen, toch niet", zei ik, "want hoe is dat nu bij u als het gaat over geloof? Dan zegt u: het móet, en u dwingt uzelf ertoe, want dat is het gebod: het móet! Hoe maakt u dat dan, dat wij uit genade gezaligd worden? Want als u bezig bent met: "Ik móet geloven, dan bent u zelf aan het werk." Zijn antwoord was, dat hij daar nog nooit aan gedacht had.

Wij moeten niet een geloof hebben dat wij onszelf opleggen, niet een gehoorzaamheid waar wij onszelf toe dwingen: het móet! Wij hebben nodig, dat ons het hart wordt geschikt en gevormd tot de gehoorzaamheid die gul, hartelijk, bros, open is. Een geloof, waar wij niet zelf in bezig zijn met: het móet, maar dat ons aan- en toegebracht wordt, opdat het is: "Zo min wij eerst konden geloven, zo min kunnen wij het nu laten." Dat is toch een groot onderscheid met: "het móet!"

Zo-even haalden wij nog aan uit het boek: "Eens christenreis naar de eeuwigheid", dat evangelist hem tot de gehoorzaamheid leidde: "Je moet door de poort ingaan." Waaruit deed Christen het nu? Hij zag geen andere uitweg! Nu waren er twee zaken die nut van zich afwierpen: het éne was het grote pak van zijn zonden, en het andere was het onderwijs dat hij kreeg. Het één vulde het andere aan. Als hij dat onderwijs had gekregen, maar niet die noodzakelijkheid had gehad onder zijn zondepak, dan had Christen het nog wel een poosje kunnen stellen in stad Verderf. Maar nu was het: "Ik moet er úit, tot elke prijs!" Dat was van dien aard, dat hij de vingers in de oren stopte en riep: "Leven, leven, eeuwig leven", en zo was er, toen zijn vrouw en kinderen, en sommigen van zijn naasten hem er van af wilden houden, geen houden aan. Dat bracht de noodzaak van zijn staat met zich mee. Want het was een omkomen, en alleen dáár was de behoudenis.

Wanneer hij verleid wordt om te gaan naar het huis van heer Wettisch, dan doet het pak van zijn zonden weer zijn nut. Want hij loopt met de angst en vrees dat het pak van zijn zonde hem zal doen verzinken in het onderste van de hel, en nu hangt die berg zo ver over en alles beangstigt hem zo, dat hij geen stap meer durft te doen en als aan de grond genageld staat.

Daar komt evangelist weer aan en gaat aan het spreken. Dat Woord legt Christen niet naast zich neer. Hoe komt dat? Zijn zonden - dat zware pak - zijn zo ernstig, en hij gelooft dat de Wet hem niets kan aanbrengen, niet de minste vrede kan bezorgen. Daardoor wordt hij door het Evangelie weer afgewend van de Wet, om tot Christus te komen.

Wij zeggen dan, dat wij tot de gehoorzaamheid gebracht worden door het Evangelie. Want doordat het Evangelie ons verkondigd wordt, en Christus' volkomen arbeid en Zijn hogepriesterlijk ambt ons wordt voorgesteld tot zaligheid, treedt op de voorgrond, dat al wat van ons is, al ons werk, ons ontvalt. Dan blijft toch alleen dát over, waardoor het hart, dat oorspronkelijk zo tegenstrevend en vijandig was, zo ingepakt wordt, dat het zich gaat uitspreken: "Niets o Jezus dan Uw bloed, geeft voldoening aan 't gemoed." Ja, dat er gaat werken: "Geef mij Jezus, of ik sterf! Buiten Jezus is geen leven, maar een eeuwig zielsverderf", en het hart wordt geschikt en gevormd door Christus, zodat wij de eisen des verbonds gaan inwilligen.

Wij worden de gehoorzamen, en gaan doen wat Jezus beveelt, Die sprak: "Die niet verlaat alles, wat hij heeft, die kan Mijn discipel niet zijn." Wij gaan dan zeggen: wat brengt mij vader, moeder, huis, akker, vrouw, kinderen aan? Niets, want buiten U, Heere Jezus, moeten wij de eeuwige dood sterven. Zo wordt alles tweederangs, tot het allernaaste toe, waaraan wij door banden des bloeds zijn verbonden, en wordt Jezus Christus de Eerste. Hij gaat het Middelpunt worden, waar al onze begeerten naar uitgaan:

Middelpunt van ons verlangen,
Trooster van 't ontrust gemoed,...

zelfs al zijn wij er dan van nature nog zo op tegen en vijanden van God. Als het aan Adam gelegen had, dan had hij nooit meer naar God omgekeken, en zo zijn wij ook van nature. Maar nu wil God van ons hebben, dat wij als schuldigen in vernedering en boete voor Hem komen. Woont er in het hart: "dat doe ik nooit!", toch kan er wel aanleiding ontstaan dat wij het wèl doen.

Want als Jezus Christus eens opent, dat Hij alles voor ons wil zijn, doch onder één conditie, namelijk dat het een eerlijke zaak moet zijn; dat wij ons eerst aan de rechten Zijns Vaders onderwerpen, eerst de gehoorzamen worden, dan wordt het wat!

Als alles wat in ons is zich uitsprekt: "Heere Jezus, Gij zijt het leven", en wij van die Jezus gescheiden moeten blijven - wat onze ondergang insluit - door dat eigen "ik" en door die afkomst en vijandschap, dan gaat zo iemand vragen: "Oh God, wilt Gij eens over mij gaan heersen? Gij kunt toch die tegenstand en vijandschap wel verbreken, Gij kunt toch alles wel omverwerpen? Stoort U Zich toch alstUblieft niet aan mij, maar heerst Gij eens als God, en zoekt Uw eer en de verheerlijking Uwer Majesteit!"

Zien wij wel, dan gaat men er zelf om vragen, waar men eerst op tegen was. Dat geschiedt dan, omdat zij geloven dat Christus Zich geheiligd heeft, een volkomen Zaligmaker is, en dat, als zij nu de plaats innemen onder Gods Majesteit en zich laten zaligen, Hij alles aan hen wil doen wat tot zaligheid en eeuwig leven nodig is.

Waar wij nu zo hard tegenop zien, en satan ons allerlei schrikbeelden van voorstelt, en ons verduisterd verstand mede zijn parten in speelt, oh, wat een eeuwige meevaller is dat! Wanneer de tijd er is, dat wij met God in aanraking komen, en die reine deugden en volmaaktheden Gods gaan uitblinken - wat is God toch een dierbaar Wezen in recht - dan blijft er geen draad tegenstand meer zitten, want dat vergaat daar allemaal als was voor het vuur en als sneeuw voor de zon. Daar doen ze zo'n grote meevaller op, want ze zijn het aanstonds met God eens in recht. Die dat zijn, die zijn het ook eens met Christus in genade. Waar hun de grond in Adam ontvalt, komen zij terecht op de arbeid van de tweede Adam, en daar Hij Zich geheiligd heeft, zijn Zijn lijdelijke en dadelijke gehoorzaamheid de saffierstenen, dus het fundament waar zij op neerzinken.

Wat beleven zij dan? "Een oorzaak der eeuwige zaligheid geworden." Want daar beleven zij, dat zij helemaal uit genade gezaligd worden, dat zij uitgewonnen zijn van zichzelf, en in- en overwonnen voor God, dat zij zelf niets aangebracht hebben. Dan is de ervaring: "Het niet uit ons, het al uit Hem, zo reizen we naar Jeruzalem."

Tegelijk voelen wij ook dit aan: dat nu verder onze zaligheid er in bestaat om de gehoorzamen te zijn. Wat is dat? Toch om ons geheel en al aan Jezus Christus te houden. Is Hij dan Profeet en Leraar, en de enige Hogepriester, dat wij dan met al onze zonden, zowel oude als nieuwe, met al ons zwak en gebrek voor de dag komen, om door Hem geholpen te worden. Is Hij Koning, dat wij dan met al ons zwak - waarin ons nodig is geheiligd te worden - tot Hem gaan, dat Hij heerschappij over ons voere en ons regere. Want Hij is ons toch uit God geworden tot wijsheid, rechtvaardigheid, heiligmaking en verlossing, opdat het zou zijn gelijk geschreven is: "Die roemt, roeme in de Heere." Zo is dan alle roem voor een mens volkomen uitgesloten.

Wie kunnen het meest genieten van Christus' volkomen arbeid tot zaligheid? Diegenen, die in zichzelf zó ongelukkig zijn, dat zij in hun armoede, geen veer van hun mond kunnen blazen. Want dan moeten zij - zoals Lazarus bij de poort van die rijke man lag - aan Zijn voeten zijn, en zien wat er van Hem afvloeit. Het is ook Zijn wil, dat zij bij Hem zijn met al hun ongeluk, nooddrift en behoefte. Dat zal niemand ooit berouwen als hij zo ongelukkig bij zichzelf is, dat hij daartegenover alles van Jezus Christus móet hebben. Want dáár kunnen wij in opdoen, zodat een schat van zegeningen in Hem, ons ten erfdeel zal zijn.

Liefde, goddelijke, eeuwige liefde, wat dan God bewogen heeft van voor de grondlegging der wereld, wat Hij hier openbaart, en in vrucht tot zaligheid doet kennen. Als nu de eerstelingen al zo zoet zijn, wat zal dan eenmaal de volle oogst wel niet zijn, als wij zullen mogen ingaan in die stad met paarden poorten.

Toe, wat ik u dan bidden mag, laten wij de handen en harten tot God opheffen, dat Hij door Zijn Geest en Woord heerschappij voere om ons te brengen onder die band des verbonds en onder die gehoorzaamheid, opdat wij de gehoorzamen worden aan het Evangelie van Christus, en als gehoorzamen er de vrucht van trekken van eeuwige en volkomen zaligheid.

Heilige God het tot dat einde, want, zo wij niet de gehoorzamen worden, dan zal, waar de Wet de vloek over de zonde uitspreekt, Christus' arbeid - Gethsémané en Golgotha - de vloek der Wet nog bekrachtigen, daar wij dan die reine redenen gehoord en geweten hebben, maar het niet ter harte hebben genomen. Verhoede de God aller genade dat, en geve Hij dat Zijn Woord en leer dan hun loop mogen hebben, tot eer Zijns Naams en uitbreiding van Zijn Koninkrijk. Amen.

Slotzang:

Psalm 74: 20

Dat elk verdrukt' Uw bijstand eens erlang';...

Zegen.

Gaat voorts heen in vrede, en ontvangt de zegen des HEEREN:

De genade van onze Heere Jezus Christus, de liefde Gods des Vaders en de troostvolle gemeenschap des Heiligen Geestes zij en blijve met u allen. Amen.